



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

15 de Collatione beneficiorum in genere, & in specie: de hinc de collatione libera, & eius formis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

clesiam maticem vocatis. c. fin. § 1. dist. c. 1. 66. dist. c. si archiepiscopus, de temp. ordi. c. placet, 65. dist. Hodie autem Papa prescribit sibi ius consecrandi omnes metropolitanos. gl. in c. fin. 1. dist. per ca. 9. pudentia, 24. q. 1. vide Bertrachi de epis. 8. par. li. 3. ¶ Patriarcha, Primas, & Cardinales a Papa vel eius mandato. d. c. pudentia, cum ibi notat. 24. q. 1. Papa ab episcopo Hostiensi, c. in nomine Domini, 23. qui & coronat Imperatorem. c. antiqua, de priuileg. Quod si non adhibeantur predicti episcopi, & archiepiscopi in consecrationibus, possunt contenti petere suspendi ordinatum ab executione officii, vel in electionem petunt irritam fieri, c. quod sicut, de elect. can. non debet, 65. dist. aliaque grauior poena imponitur. Ang. de Claua in summ. in ver. 1. consecratio. num. 2. Cum consecratur episcopi, iunguntur sacro chrismate in capite, & manibus, nec omitti potest vnctio hęc. c. 1. in princi. de sac. vnct. in 1. decret. tit. 15. Tempus quo consecratio fieri debet, est dum sacra liturgia peragitur inter epistolam & Euangelium. c. quod sicut, § super eo, de elect. Dum autem Papa consecratur, antequam hymnus decantetur angelicus die dominica, can. fin. § 1. dist. can. quod die, 75. dist. hora tertiarum. glo. in d. c. si. dist. can. tempus, & c. ordinationes, & ibi gl. adfert rationes, 45. dist. in ciuitate precipua dicecescos, cap. si. § 2. dist. in ecclesia. d. cap. quod sicut, § super eo.

De Collatione beneficiorum in genere, & in specie:
dehinc de Collatione libera, & eius formis. Cap. 15.

- 1 Collatio beneficiorum sine collatione.
- 2 Collatio quid.
- 3 Collationis distinctio.
- 4 Collatio que libera, & a quo fiat.
- 5 Collatio libera sine licentia sit.
- 6 Collationis modi.
- 7 Literarum exspectatarum ad beneficia decem species.
- 8 Mandatorum ad beneficia formule.
- 9 Litera ad beneficia diversorum finium, & nominum.
- 10 Collationum species a formis prouidendi.
- 11 Signatura in beneficiis quid est.
- 12 Signaturæ forma.
- 13 Breue summi pontificis, quid, & quomodo differat a signatura.
- 14 Annulus piscatoris in breuius summi pontificis vnde.
- 15 Breui que expeditur.
- 16 Signatura gratiæ triplex forma, per fiat, per concessum, per placet, & de singulis.
- 17 Signatura per fiat ceteris paribus, preferitur signatura concessum.
- 18 Signatura ad effectum gratiæ bulla exigit.
Bullarum expeditarum necessitas, eod.
- 19 Signatura summi de registro fidem non facit, eodem.
- 20 Signatura sola beneficii an det ius adipsicende possessionis beneficii, nisi bulla expeditur, & 20.
- 21 Beneficii possessio accipitur cum simplici signatura verificata in Gallia, & quomodo.
- 22 Bulla quid, & vnde transcribatur.
- 23 Prouisio noua summi pontificis quid.
- 24 Literarum noua prouisionis, & perinde valere differentia, & 25.
Perinde valere rescriptum quid, eod.
- 25 Prouisiones noua & confirmationes quibus casibus concedi solent in curia Romana.
- 26 Concordiæ beneficiorum a solo Papa confirmari possunt.
- 27 Confirmatio in forma specialis summi pontificis tribui ius nouum.
- 28 Prouisio seu rescriptum, si nemi, & si nulli.
Si nemi, & si nulli rescriptum, eod.
Si alteri rescriptum, eod.
- 29 Subrogationis rescriptum.
- 30 Subrogati in ius litigatoris per prouisionem quomodo procedant in Gallia.
- 31 Mān leuee aux benefices mortuo colligante quid.
- 32 Subrogatus in locum beneficiarii pramortui non est damnandus ad restitutionem fructuum vnde a predecessore perceptorum.
- 33 Subrogatus tantum a die subrogationis ad expensas dammandus quando, & ad predecessores.
- 34 Subrogatio intra annum & diem in curia peti debet.
- 35 Commenda quid.
- 36 In commendam quando dari dicuntur beneficia.
- 37 Commenda ad tempus, & ad vitam.

Capitulum in commendam dicitur beneficia sede vacante ad tempus, eod.

38 Commenda duo fines, utilitas ecclesie, & commendatarius.
Commenda que renocabilis, eod.

39 In commendam que beneficia solita dari sint.

Per collationem iure pontificio beneficiis aliis, quam prelati turis prouidetur, vel ab vno, vel a pluribus, sine collegio tamen. nota in c. auctoritate de institut. Et hodie etiam prelati in Gallia, ab electionum potestate exemptæ collatiæ sunt: nam ad nominationem regis conferuntur a summo pontif. § 1. de elect. & reg. ad prela. num. Collationis nom. late patet & ad alia 2. quam sacerdotia pertinet, vt notat plene Rebuff. in rubri de colla. in concord. verum hic, pro instituto sermone, cap. intelligentiam, de verbo, sign. pro donatione beneficii vacantis accipitur. Potissimum quando libera est: nam ea ad liberalitatem pertinet, & donatio dicitur. c. si de offic. vica. in 6. c. proposuit. ca. quia diuersitatem, ca. cum nostris. ca. penul. de concess. preben. Hęc collatio autem tu proprio concedentis fit, aut ad petitionem impetrantis. ca. si motu. & c. si tibi. de prebend. in 6.

¶ Et rursum collatio, aut libera est, aut non libera. trall. in ca. 3. relatum. de prebend. ¶ Libera est, cuius is qui potestatem habet conferendi, sponte & libere confert, d. ca. relatum. in illa gl. & potest alterum alteri, idoneum tamen, præferre, § statutus, de collatione, in concord. Fitque interdum, vt diximus, a laicis, capitulis, abbatibus, episcopis, patriarchis, & summo pontifice. vide Rebuff. part. 1. Prax. beneficiorum de collatio. ¶ Libera cum licentia, & licentia, verbo pericitur, cap. in institutionis, 25. q. 2. nota. in ca. can. te, de rescript. nec ritus, seu solemnitas in hac requiruntur, non vocatio occupantium beneficia. ca. licet episcopus, 28. de prebend. in 6. c. cum in illis § cum autem. eod. Vt constat tamen de collatione exigi tradit Rota, de offi. 248. in nouis. vt præsentibus saltem duobus fiat testibus. Cetera de substantia collationis sunt, de quibus paulo ante, vt ab idoneis & idoneis fiat, canonice, pure, in perpetuum, palam, & de quibus, antea dictum, & vide compilata a Rebuff. in 1. par. Prax. beneficiorum de collatione bonam. ¶ Conferunt ordinati beneficia iure proprio, ex priuilegio, iure deuolutionis, & de modis summi pontificis & vacatura, & vacantia. Et ferre tot conferendi sunt diuersæ formulæ. Ad futura beneficia dantur prouisiones, per literas gratiæ, exspectatiuas, & mandata. Exspectatiua ¶ decem species, quas tractat ex præfesso Staphileus in 7. tracta. de liter. gratiæ. Prima, quando creatur canonicus in vna ecclesia tantum, cum reservatione ecclesie conferendæ. cap. si postquam de prebend. 2. quando creatur canonicus in duabus ecclesiis, Staphileus ubi sup. in 2. for. que contra dispositionem est iuris communis. ca. sanctorum, 70. dist. in 6. Vt 3. si creetur in tribus, aut pluribus. Staphileus in 3. for. 4. quando creatur canonicus in vna ecclesia, & in alia datur, vt dicunt ad largam. Idem in 4. for. ex Joan. Andr. & Dom. in cap. si cui, de prebend. in 6. 5. Vt canonicus creatus plura possit consequi prælimonia vsque ad summam in literis expressam. Idem in for. 5. frequentata formula in Hispania. 6. Quando in duabus collationibus datur ad largam. Idem for. 7. pro prelato. Idem for. 7. 8. pro regulari. Idem for. 8. 9. pro pauperibus clericis. Id. for. 9. per cap. si pauper. de prebend. in 6. 10. pro pauperibus graduatis. Idem for. 10. ¶ Totidem sunt formæ mandatorum, de quibus aliqua diximus in mandatis antea, reliqua videri possunt apud eundem Staphileum, Idem in formis mandati. que pertinent ad vacatura, vt & nominationes. ¶ Sed illæ collationes non sunt, sed media ad collationem assequendam: vt & aliæ postulationes, tot. titul. de postul. prela. literæ electionis, eap. quia propter de elect. translationis, cap. inter corporalia, cap. quanto, cap. si de trans. episc. an. nexionis, vniouis, & incorporationis, de quibus & for. horum glo. & inter. in c. 1. ne sede vac. in cap. sicut venire. de excess. prela. clem. si vna, de reb. ecclesie non alienand. administrationis, quando datur coadiutor suspecto de dilapidatione bonorum ecclesie, ca. venerabili, de officio delegati. lepre fo. c. tua, de cleric. agro, & aliis id genus per viam œconomatus. canon. illud, 1. 2. quæstio. 2. cap. cum vos. de officio ordin. ¶ Plures species prouisionum vacantium beneficiorum sunt, ratione formæ prouidendi, vt simplex collatio & deuolutum, & signatura gratiæ, & bulla. ¶ Signatura, est scriptura in papyro a summo pontif. vel eius delegato conscripta, partis, vel impetrantis beneficium, supplicationem Papeque concessionem breuiter continens. explicat hanc fin. Rebuff. in 1. par. Prax. beneficiorum. de signatura. & in sequent. ut. om. formam adfert. & probat.

¶ Signatura seu applicatio papyro, bulla membrana scribitur. Et 12 figuratur

signatur in medio supplicatio post petitionem supplicantis, & post signaturam scribuntur ea, quae summus pontifex vult concedere. ¶ Hæc sigillo non ornatur, quapropter differt & a breui apostolico, quod est diploma, hæc explicat Rebuff. in 3. parte Praxis benef. tit. de Breui aposto. ubi quæ per illud concedi solent. explicatur & a Ioan. Staphileo, in tract. litera. gratia, in fin. de rescript. aposto. in forma breuis. seu rescriptum a Papa, seu penitentiario magno concessum, scriptura videlicet exigua, in paruis concessa negotiis, in papyro vt frequenter, cera rubea, annuloque piscatoris sigillata, ac signo secretarii subscripta. ¶ Annulus piscatoris refert formam sigillandi quam D. Petrus etiam per breue signatum hoc annulo, si sequatur bullæ expeditionem, illi derogare possit, sed ad constitu. in 6. ceterum, de rescript. non tamen solet huic breui, sicut in signatura summus pontifex subscribere, sed eius secretarius, mentione facta annuli piscatoris. Et ita breue nõ est omnino vel simpliciter supplicatio, sed aliquid mixtum, gloss. antiq. in reg. cancell. 29. Gomez in reg. de non iudic. iuxta for. supplica. q. 2. in fin. ¶ Neque breue ad beneficiorum collationes pertinet, sed ad ea quæ iustitiam, & sub annulo piscatoris. Quia & hoc minus ad iustitiam exercendæ causam pertinet, vt potius commissio & officium, quam beneficium sit. Signatura ad beneficia, & alia concessum obtinenda. ¶ Porro signatura gratia triplici modo facta inuenitur, per fiat, & per concessum est, & per placet. Formulæ verbi, fiat, sunt, aut simpliciter per fiat, aut per fiat vt petitur, vel fiat motu proprio. Formulæ concessum sunt, concessum vt petitur, vel concessum in forma, in præsentia D. N. Papæ N. Cardina. vel concessum L. Card. Forma placet, in commissionibus iustitiam committentes, frequens est. Quando Papa signat supplicationes, sit signatura per formulas fiat: quando autem eas nõ signat, sed aliis diuersis negotiis committit earum signaturam alicui Cardinali, vel prælato, vt videantur commissiones cum referendariis, illi tunc non vtuntur hodie in gratiosis, verbis fiat, sed concessum, Gomez in d. reg. de non iudic. iuxta for. supplica. q. 16. vel, placet domino N. Papa rescripto, & gloss. in reg. cancell. 25. Quando Papa nouam gratiam facit, signat per fiat vt petitur: & quando est reformatio, per fiat addit tantum prima litera sui proprii nominis, vt fiat A. Cum tamen in bullis ponat nomen, sique pontificatus annum, summus pontifex per verbum fiat, statim perficit gratiam, etiam sine expeditione bullarum. can. institutionis, & ibi gloss. 25. q. 2. text. cum gloss. in clem. dudum. § nos enim, de sepult. Gomez. ubi sup. ¶ Atque si concurrant impetrans per signaturam, fiat, & alter per concessum, nec constat de prioritate horæ, amboque eadem die impetrantibus, præfertur qui obuiuit per fiat, ex regul. cancellariæ 31. propter auctoritatem signantis, vt in cap. si a sede. præbend. in 6. ¶ Verum tamen quod pertinet ad effectum, gratia non censentur in signatura perfectæ, vt de illis secundum illas iudicari possit, nisi bullis expeditis, ex regula cancellariæ 25. & 29. id est, nisi reductis signaturis in mundum. vide glo. anti. in dict. reg. 25. Bald. in c. 1. 2. colum. per quos fiat inuest. collatio. 10. facit li. contractus, de sid. instrum. Alia signaturæ requirunt quoque literarum expeditionem ex reg. cancell. 37. 53. 69. Nec ante literas confectas quis dicitur habere canonicum titulum: Ioan. de Militis, in ver. gratia apostolica, nisi commissiones iustitiæ fiant per verbum, placet. d. reg. cancell. 25. Quarum signaturæ est rescriptum ad literas, & plenissime interpretandum. Innoc. in c. si episc. de reb. ecclæs. non alie. l. 3. de offi. præsid. Sic executor datus in expectatiuis non potest fulminare, vt dicitur, processum, nisi visa bulla. Idem in c. prudentiam de offi. deleg. Et de iure communi gratia sub quadam tacita conditione, si literæ expendantur, concedi videntur, & Egid. consi. 2. 4. in 3. col. vers. & puto, per quarum expeditionem forma & perfectio gratia datur. Rota decisi. 27. de rescript. in nouis, & Egid. decisi. 736. Ita gratia per solam supplicationem in formis: Rota, decisi. 19. de conce. præben. in nouis, quia eius clausulae solent in literis extendi, Rebuff. in 3. par. signa. num. 1. & 2. in Praxis benef. Nec summum de registro supplicationem signatarum fidem facit in iudicio, & Egid. decisi. 252. nisi summum literarum expeditur extrahatur. Rota, decisi. 621. antiq. Sunt autem literæ expeditæ, quando in plumbo sunt. cap. licet, de crim. falsi. Felin. in cap. ex dil. genti, de iure. ¶ Proinde de iure qui nanciscitur beneficium possessionem literis non confectis, licet habeat supplicationem, omne ius quod habet amittit. Id. in cap. veniens, in 2. colum. de accusat. text. in extranea. inuincula, de elect. Verum tamen Rota tuetur se-

cundum Gomezium, in regul. cancell. de non iudic. iuxta for. supplica. q. 5. vide Rebuff. in 1. par. Praxis benef. tit. de missio. in poss. n. 39. & tenet, quod possessio canonice ex simplici signatura capi possit, nisi in consistorialibus. Et Cassiodorus, in decisi. rubr. de rescript. spol. ait, signaturam præbere in beneficiis saltem coloratum titulum. Atque Rebuff. tract. de paci. possessio. nu. 50. tradit regulam de pacificis possessoribus procedere, si quis possederit pacifice beneficium per triennium cum simplici signatura. ¶ In Gallia hodie, signaturæ agnita, vel verificata, vt dicunt, per banquarios seu menlarios, vacante sede Romana, fauore pauperum, vel viuente pontifice itineribus interceptis ob bella vel alio modo, vim bullarum habet: atque curiæ parum disquirunt, num bullæ obrente sint pro beneficiis modicis, & ita iudicatur. de his ita iudicatum tradit Pap. lib. 2. Raphod. aref. tit. 9. aref. 3. & 4. Et in maioribus, etsi signatura non sufficiat ad vindicias habendas beneficiis seu recredentiam, tamen pro facienda sequestratione tituli, sufficit: vt iudicatum fuit. Pap. eod. li. & tit. aref. 2. ¶ Bulla, sicut instrumētum a proth. scollo, §. 1. de tabellio. in athen. coll. 4. a signatura oritur. Bulla hic dicitur, prouisio extensa bulla insignita: nam bulla proprie dicitur plumbum pendens, siue sigillum auro vel argento exceptum gloss. in clem. 1. in verb. aurea bulla, de iureiur. glo. antiq. in reg. cancell. 14. & 69. facit c. licet, de crimin. falsi. Nec bulla ante appositum sigillum, scriptura dici potest. Alex. consi. 15. incip. vlti. probatio. in 2. vol. Norunt omnes nomen bullæ esse Latinis viurpatum pro re tumida, ceu in aqua sunt guttæ, quæ orbiculantur, vel id quod in torquibus pender, bullæ vel cordis in modum. Ab ea forma auctorata post signaturam proniso, bulla dicitur, nempe scriptura in membrana plumbo, auro, vel argento funiculis pendente iure insignita, salutationem cum narratione, ac Papæ concessionem, aliaque necessaria cõtinent, secundum Rebuff. in explicat. hanc finitio. Rebuff. in 1. part. Praxis benef. in bulla declaratione, vide c. licet, & c. quam graue, de crim. falsi.

¶ Sed hæc hæctenus de prouisione signaturæ & de bulla. Nunc de alia collatione agamus, quæ dicitur noua prouisio summi pontificis, quæ est veluti confirmatio prioris. c. post electionem, de concess. præb. Differt quæ a simplici prouisione, quod noua præsupponit alium titulum, simplex non vtique. gl. in reg. cancell. 92. Gomez. in regu. de annua. possess. quæst. 2. Eius nouæ prouisionis impetrandæ ratio est, vel quia impetrans dicit se dubitare, num electio, præsentatio, vel confirmatio, vel collatio ab episcopo facta, vel eius vicario, subsistere possit: & in summa ea ad maiorem securitatem datur. ¶ Si tamē collatio prius eius beneficii, vel prouisio etiam iustitias a summo pontifice emanasset, non datur noua prouisio, sed alia literæ impetrantur, perinde valere, id est, rescriptum vt perinde valeat talis prouisio, ac si tunc temporis facta fuisset. Rebuff. explicat in d. 1. par. Praxis. de nou. prouisi. & simpli. nu. 2. & 4. Hæc noua prouisio nec infirmat primam, sed ius ei cumulat, si illi priori aliquid adfuisset: & si nulla ea fuisset, tamen noua prouisio subsistit, vt eque principalis, vt notat Rebuff. Idem ubi supra num. 13. 14. & seq. post Gomezium. ¶ Aditque non concedi regulariter in curia Romana hanc nouam prouisionem & confirmationem, vt in c. quia & post electionem, de concess. præb. exceptis tribus casibus, vniouum, c. exposuisti, de præb. militiarum seu preceptoriarum Hierosolymitanorum S. Iacobi, vel aliorum militum, & in electionibus monialium ad regenda monasteria, c. in demeritibus, de electio. in 6. non tamen prioratum. ¶ Sicut nec confirmatio in beneficiis vix datur in curia Romana, sed perinde valere, c. 1. si de confir. vti. vel inut. quæ differunt, quod confirmatio tantum a die concessionis valet, nec retrahitur, c. quia diuersitatem, de concess. præben. & tot. d. tit. de conf. vti. vel inuti. perinde valere vero retrahitur ad priorem concessionem. ¶ Concordiæ etiam confirmatio fit a Papa, sed non per cancellariam, quod de mero imperio & maximo existat, c. quod translationem de offi. legat. quia subolet simoniam, c. ex parte, de offi. de leg. c. cum pridem, de lega. ideo a Papa tollitur suspicio scilum. Species prouisionum, quibus conferuntur beneficia, sunt ista duo rescripta confirmationis, & perinde valere: suppletur enim ius per ea, quod dubium vel nullum erat defectu eius quod suppletur. vide Rebuff. in 2. part. Praxis benef. in tit. de rescript. perinde valere. ¶ Confirmatio porro hæc in forma specialis est, & ideo tribuitur nonum. c. 1. de translatio. c. quoties, de pact. vide c. quia diuersitatem, §. mandamus, de concess. præb. & ibi interpr. & c. 2. ne sed. vac. arg. l. legata in iustit. 19. de legat. 1. in P. propter potestatem summi pontificis, c. proposuit, de concess. præben. qui quia & scientia firmat inualidum, vult & potest: & ita de nouo videtur nullum

adum erigere. *arg. l. adoptio, de adopt. in P. Barb. in l. more maior.*
 28 *de iurisd. omn. iudic. Imola, in ca. iueras, de concess. prob.* ¶ *Alia*
 etiam collatio seu prouisio summi pontificis, quæ dicitur in for-
 ma, si neutri vel si nulli, id est, per quam impetro beneficium, de
 quo litigant aliqui, & confert summus pontifex, vel mandatur con-
 ferri hac lege, si neuter litigantium ius habuerit in beneficio. *Re-*
buff. in 1. par. Prax. benef. in tit. de rescript. si neutri, vel si nulli. Itē
si alteri, quando vnus ex colligantibus a summo pontifice impe-
tratur gratiam, & confertur, si alteri litigatorum non competat. Et
tunc rescriptum conferuans beneficium, si a colligantibus im-
petretur, non si a tertio aliove quodam. Neque tamen per illud
rescriptum ius alteri iam quæsitum tollitur. c. quamuis, de rescript.
in 6. cap. super eo, de offic. delega. regu. cancella. 16. de non toll. iure
quas. alte. Ideo victus trina sententia, hoc rescripto si neutri, vel si
alteri, non iuuatur: quia beneficium alteri adiudicatum est, & lis
 29 finita est, de qua mentio fieri debet in his rescriptis. ¶ *Diuer-*
 sum ab his aliud rescriptum de subrogatione in locum præmori-
 tui litigatoris: nam per hoc Papa confert ius, quod habebat mor-
 tuus colligans ei, quem vult subrogari. *ca. fin. ut lit. pend. in 6. Fit*
& subrogatio per resignationem etiam litigantis, vt per eius
mortem. cap. 1. & 2. eod. Itque subrogatus alius præfertur, si intra
mensē subrogationem petat. reg. cancell. 27. de subrogan. colligant.
in quam fuisse scripsit Gomez. & Rebuff. in 2. part. Prax. benef.
rubri. de subrogatio. vide Rotam, dec. 307. incip. nota quod secundū,
 30 *& decisio. 439. nota nunquid, in antiquis. ¶ Praxis in Gallia est, vt*
 postquam aliquis subrogationem in vim subrogationis Papæ, &
 postea impetret literas regias, quibus petat se subrogari in ius,
 possessionem, & instantiam mortui. Si tamen præmortuus in
 possessione fuerit, alia ademptione possessionis opus non est. *Re-*
buff. d. rubri. de subrog. numer. 28. Continuatque si velit litem per
procuratorem mortui, vel alium constituat, cum quo procurator
colligantis superstitis tenetur litem peragere seu persequi.
Rot. dec. 440. incip. si agens, in nouis. Non potest autem subro-
 31 *gatus nouum iudicium incipere, sed prius in personam mortui*
 p. olatum, potest petere executionem demandari, vel recedentiam,
 & coram eodem iudice tantum, vt iudicatum a senatu Parisi-
 siensi 9. Februa. 1526. *Rebuff. ubi sup. num. 40. & 41. ¶ Ceterum*
 subrogatos præueniunt interdum colligantes superstitis, qui
 petunt manum regiam & impedimentum omne, quod in benefi-
 cio ob litem impostum est, amoueri: & vt dicunt, petunt *la*
main leuee. decem tamen requisita adhibere. de quib. Rebuff. in tra-
 32 *cta de sent. excom. art. 1. glo. 4. ¶ Subrogatio iuris & instantiæ est,*
 non facti prædecessoris: vnde illud singulare, subrogatum non
 teneri ad restitutionem fructuum indebite a suo prædecessore
 perceptorum: quia nihil iuris in eo habet. *Prob. in ca. præsentis, de*
offic. lega. Perusi. in cap. præsentis, de offic. ordin. 6. facit l. 1. c. de admi-
 33 *nistr. iur. Et ita iudicatum Parisiense. senatus. mense Februa. 1539.*
 ¶ Nec ad expensas cum eo factas tenetur, nisi a die subrogatio-
 nis, vt decisum senatus. eiusdem curiæ 1508. 7. April. ante Pas-
 chæ: nisi subrogatus susciperet simpliciter in se litem, seu, vt di-
 cunt, processum & arramenta causæ, ex sententia eius senatus 7.
 April. 1516. post Pascha in conuentibus iudicibus apud Pictones
 habitis: vel nisi subrogatio petatur post sententiam vindictarum,
 seu, vt clarius loquar, post sententiam recedentis, & primi capi-
 tis possessorii, quo casu non recipitur subrogatus, nisi fructus &
 impensas omnes rependat & restituat, vt iudicatum ab eodem
 senatu 11. Maii, 1542. & hæc me docuit *Rebuff. in 2. part. Prax.*
 34 *benefic. nume. 46. 47. 48. 49. ¶ Observatur quoque, vt quis sub-*
 rogationem in curia petere debeat, quando agitur de possessio-
 rio, intra annum, *Idem ubi sup. num. 51. aliter non auditur. Quia*
interdicta annualia sunt. l. 1. de interd. in P. Item vt qui subrogari
desiderat & petit, statim exhibeat titulum suum, vt appareat ad-
uersario in intra annum veniat. gloss. & Doctor. in c. 2. ut lit. pend. in
6. & ibi Gemini.
 35 ¶ Ad collationes & earum nomen commenda quoque per-
 tinet, *Rebuff. in §. statumimus, 2. in ver. conferantur, de collat. in Con-*
cord. & in 3. par. Prax. benef. tit. de publ. relig. gloss. 16. quæ & pro-
missionis nomine venit. Idem in 3. par. Prax. in reg. quod quis in-
uelligit idiom. gloss. 2. & est canonica institutio, seu titulus canonici-
cus, cap. dudum, in 2. de elect. et si in titulum non detur ecclesia,
 mortuoque commendatario censetur vacare beneficium hoc vt
 alia in titulum possessa. *vide Rebuff. de pacifi. possess. nu. 42. 43. 44.*
 Itaque solet etiam summus pontifex prouidere per commen-
 dam, quando beneficium dat in custodiam: quo casu custo-

diam habens non facit fructus suos, c. nemo, de elect. in 6. sed resti-
 tuere debet, *can. placuit, 10. q. 3. nisi in concessione id expresserit*
 summus pontifex, vt possit fructus in suos conuertere vsus vsu-
 let. ¶ Per commendam fit prouisio, quando cui prouidetur, nō
 potest esse vel dici ecclesiæ concessæ titularius: vel quia aliam
 habet iam, & cum ea non possit aliam habere in titulum. *cap. du-*
dum, in 2. de elect. cap. si. 21. q. 1. Est enim matrimonium quoddam
inter ecclesiam, & eius præpositum, ca. sicut vir, 7. q. 1. vt odiosum
tam sit quem habere plura beneficia, ca. de multa, de prob. quan-
tum plures vxores. Quamuis non eam inficias, plura in titulum
dari hodie, si modo non sint incompatibilia, quæ sunt incompatib.
vide Rebuffum in 2. par. Prax. benef. tit. de disp. ratio. etat. in vrbis,
incompatibilia. et si nominatim dispensatio hoc indulgeat, vt pes-
sit quis habere in titulum contra pac. cum singula §. prohe-
mus, de præben. in 6. vide Rebuff. in d. 2. par. tit. de disp. cum re-
gularib. fac. num. 15. vel quia beneficium incompatibile est cum
 qualitate personæ, cui conceditur. Sic regulare seculari, & secu-
 lare regulari commendatur: sine expressa enim concessione, non
 licet ea illis possidere. *c. monachi, de stat. monacho. c. officii, cap. caus-*
sam, de elect. c. cum de beneficio, de prob. in 6. clem. 1. de elect. §. vo-
luntus, de collat. in concor. c. nullus, de elect. in 6. c. 1. de capel. monach.
 Eo modo religiosus sui ordinis beneficium in titulum habet, al-
 terius autem ordinis in commendam: alioquin pro monacho ef-
 fet, vt d. obus subiectus duo capita haberet. *cap. 1. ne sede vac. ca. 1.*
 21. q. 1. Idipsum in aliis defectibus & impedimentis poteris con-
 cedere. ¶ Commenda vel ad tempus, vel ad vitam alicui fit. *cap. 37*
extirpanda, §. quia vero, de prob. ca. nemo, de elect. in 6. Ad tempus
 commendatur beneficium vacans fide vacante, idoneis capituli-
 lum: sine collatione tamen ad sex vsque menses, vel ad breuius
 tempus. *c. significatum, de prob. in 6. c. nemo, de elect. in 6. Et si intra*
 sex menses non fuerit episcopus, vel a superiori non sit beneficium
 prouisum, potest commendatario prorogare, ex necessitate, vt ec-
 clesiæ seruiatur, *vide Rebuff. par. 1. Prax. benef. tit. de deuolutio. m.*
 77. & hoc sine præiudicio iuris eius qui conferte potest, qui con-
 fert etiam non vocato commendatario. *cap. si vero, & ibi gloss. de*
iur. patron. Tamen si illud a summo pontifice impetretur, qui im-
 petrat, debet de commenda mentionem facere, aliter subrepti-
 tia est prouisio. *gloss. & Doct. in d. ca. nemo, de electio. Rebuff. de*
 36 *deuolutio. num. 82. Sed & summus pontifex ad tempus commenda-*
 37 *dat, si velit minori 8. annorum prouidere de beneficio curato:*
 nam concedit beneficium in commendam, vsque ad 18. annos, &
 postea in titulum. *Rebuff. par. 1. Prax. benef. tit. de commenda.*
 nume. 8. In perpetuum, siue ad vitam dum conceditur commenda,
 vice tituli est: nam ad tempus collatio fieri nequit benefi-
 cii, *cap. si gratioso, de rescript. ca. satis peruersum, 6. dist. et si in col-*
 38 *lato: e. Papa secundi beneficii possit dispensare, vt vtrumque re-*
 tineat, dum modo intra annum alterum eiuret. *extra. exspectabilis,*
de prob. in extra. Ioan. 22. Quæ dispensatio non prodest, non im-
 39 *pleta conditione, cap. super eo, c. verum, de condit. apposi. nisi dis-*
 pensationis prorogatio antequam elaboretur annus, pereretur
 ad vitam, secundum *Rebuffum in 2. par. Prax. tit. de dispens. sup.*
defect. etat. numer. 4. ¶ Commenda vel fit ad ecclesiæ vtilitatem, §.
vel personæ, dum fit in perpetuum dum viuertis, cui commenda-
 40 *tur, etiam a summo pontifice: illa reuocari potest, si sit ab alio*
 quam summo pontifice, hæc nequaquam ab eo facta. *can. consti-*
 41 *tutum, 7. q. 1. can. obitu. & can. seq. 6. i. dist. in c. pen. & si. de suppl.*
neg. prelat. Imo si custodia a summo pontifice commedata fuerit
 ad vitam, nec reuocari posse placuit sine causa. *ca. satis peruersum,*
 56. dist. in c. ¶ Notantur quædam beneficia, quæ non solent in
 commendam dari, veluti sancti Spiritus in Sicilia, sancti Ioannis
 Hierosolymi, sancti Antonii, Beate Mariæ Theutonorum ex cō-
 stitutione Alexandri sexti de signatura gratiæ: quia fratibus illi-
 us ordinis dari debent in titulum. *Rebuff. tit. de commenda. num.*
 41. in 1. par. *Prax. benef. Item & officium claustrale.*

De Collatione necessaria, seu non libera.
 Cap. 16.

- 1 Collatio non libera qua est.
- 2 Oportio beneficiorum quomodo obseruanda.
- 3 Institutio collatio necessaria.
- 4 Inuestitura pro institutione beneficii.
- 5 Possessio beneficii non transferitur collatione, sed adipiscenda est.
- 6 Possessio beneficii quemadmodum adipiscenda.

7 Possif.